

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษาวิทยาลัย บัณฑิตราชอาณาจักร ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้ คือ

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ นักศึกษาวิทยาลัยบัณฑิตราชอาณาจักร รุ่นที่ 31 ปีการศึกษาพุทธศักราช 2531 - 2532 จำนวน 104 คน เป็น นักศึกษาฝ่ายทหาร 63 คน ฝ่ายพลเรือน 41 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Check List) และแบบคำถามปลายเปิด ในแบบสอบถามนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ เป็นสภาพส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัด วุฒิกการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งงานปัจจุบัน ใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้สารนิเทศ ซึ่งใช้คำถามแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเนื้อหาออกเป็น

- 2.1 สาขาวิชาของสารนิเทศและวัตถุประสงค์ของความ
ต้องการ และมีการใช้ สาขาวิชาของสารนิเทศ ได้แบ่งเป็น 18 กลุ่ม
ด้วยกัน ตามหลักการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) ที่ใช้ใน
ห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เนื้อหาวิชาที่จัดแบ่งทั้ง 18 กลุ่ม ได้แก่
- ความรู้ทั่วไป (ได้แก่ บรรณานุกรม บรรณารักษ-
ศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ สารานุกรมทั่วไป เรื่องราวเกี่ยวกับต้นฉบับตัวเขียน
และหนังสือหายาก เป็นต้น)
 - ปรัชญา (ได้แก่ อภิปรัชญา ไลยศาสตร์ ปรัชญา
ลัทธิต่าง ๆ จิตวิทยา ตรรกวิทยา และจริยศาสตร์ เป็นต้น)
 - ศาสนา (ได้แก่ ศาสนาต่าง ๆ ทุกศาสนา)
 - ประวัติศาสตร์
 - ภูมิศาสตร์และมานุษยวิทยา (ได้แก่ การทำแผนที่
สมุทรศาสตร์ วัฒนธรรมพื้นเมือง และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น)
 - สังคมศาสตร์ (ได้แก่ สถิติ เศรษฐศาสตร์ การ
เกษตรและอุตสาหกรรม การขนส่ง การพาณิชย์ การเงิน การคลัง ครอบครัว
สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ เป็นต้น)
 - รัฐศาสตร์ (ได้แก่ ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ การ
บริหารรัฐธรรมนุญ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น)
 - กฎหมาย (ได้แก่ กฎหมายทั่วไป และกฎหมาย
ของประเทศต่าง ๆ)
 - การศึกษา (ได้แก่ ประวัติการศึกษา และการศึกษา
ของประเทศต่าง ๆ เป็นต้น)
 - ดนตรี (ได้แก่ วรรณกรรมทางดนตรี และเครื่อง
ดนตรี)
 - ศิลปะ (ได้แก่ ศิลปะทั่วไป ทัศนศิลป์ สถาปัตย
กรรม ปฏิมากรรม วิจิตรศิลป์ จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ศิลปกรรมตกแต่ง และ
ประยุกต์ศิลป์ เป็นต้น)

- ภาษาและวรรณคดี (ได้แก่ ภาษาศาสตร์ ภาษาต่าง ๆ รวมทั้งวรรณคดีของชาติต่าง ๆ นวนิยาย เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์)
- วิทยาศาสตร์ (ได้แก่ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ธรณีวิทยา ธรรมชาติวิทยา พฤกษศาสตร์ สัตววิทยา และกายวิภาคศาสตร์ เป็นต้น)
- การแพทย์และสาธารณสุข (ได้แก่ การแพทย์ทั่วไป การพยาบาล และสมุนไพร เป็นต้น)
- การเกษตร (ได้แก่ การเพาะปลูก การป่าไม้ การปศุสัตว์ และการประมง เป็นต้น)
- วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ได้แก่ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ งานฝีมือ ศิลหัตถกรรม และคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น)
- การทหาร (ได้แก่ ทหารบก ทหารราบ ทหารม้า ทหารปืนใหญ่ ทหารช่าง และงานทหารด้านอื่น ๆ เป็นต้น)
- การทหารเรือ (ได้แก่ นาวิกศาสตร์ นาวิกโยธิน สรรพาวุธทหารเรือ การเดินเรือ และสถาปัตยกรรมการต่อเรือ เป็นต้น)

ส่วนวัตถุประสงค์ของความต้อการใช้ได้แบ่งเป็น 6 ด้าน ตามวิธีการศึกษาในวิทยาลัยบ็องกันราชอาณาจักร

2.2 รูปแบบของสารนิเทศที่ต้อการใช้ รูปแบบของสารนิเทศได้จำแนกเป็น 19 ประเภท ตามที่ห้องสมุดวิทยาลัยบ็องกันราชอาณาจักร มีให้บริการ

ในการระบุรูปแบบของสารนิเทศที่ต้อการใช้นี้ให้ใช้พิจารณาประกอบกับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ 6 ประการ ซึ่งกล่าวแล้วในข้อ 2.1 เช่นกัน

2.3 ภาษาที่นำเสนอสารนิเทศ แบ่งเป็น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอื่น ๆ

2.4 ความทันสมัยของสารนิเทศ ในส่วนนี้ได้แบ่งช่วงอายุของสารนิเทศไว้ 5 ช่วงด้วยกัน ได้แก่

- สารนิเทศใหม่ล่าสุด
- สารนิเทศ อายุ 1 - 5 ปี
- สารนิเทศ อายุ 6 - 10 ปี
- สารนิเทศ อายุเกิน 10 ปีที่ผ่านมา
- ไม่จำกัดอายุสารนิเทศ

ตอนที่ 3 แหล่งสารนิเทศที่ใช้ และข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุด วบอ. ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Check List) และแบบคำถามปลายเปิด ในส่วนของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ได้แบ่งแหล่งสารนิเทศไว้ 9 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศส่วนตัว แหล่งสารนิเทศหน่วยงานที่สังกัด ห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร แหล่งสารนิเทศที่ได้จากการสนทนากับวิทยากรกับเพื่อนหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การอภิปรายในที่ประชุมเชิงวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ จากสมาคมวิชาชีพที่เป็นสมาชิกจากสื่อมวลชน (เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์) แหล่งสารนิเทศจากต่างประเทศ เช่น ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และจากห้องสมุดอื่น ๆ

ส่วนสุดท้ายของตอนี้และแบบสอบถามนี้ เป็นคำถามเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรโดยเฉพาะ ในเรื่องของการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้ ความพอใจในจำนวนสิ่งพิมพ์และสถานที่ นอกจากนี้ยังมีคำถามเปิดสำหรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งผลที่ได้นั้นจะ ได้กล่าวถึงในบทต่อไป

แบบสอบถามนี้เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ทำการทดสอบกับนักศึกษาววิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 30 จำนวน 15 คน โดยส่งทางไปรษณีย์ และรวบรวมด้วยตนเองด้วย จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้วจึงนำไปใช้กับประชากรในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

ได้ทำการแจกแบบสอบถามนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 31 จำนวนทั้งสิ้น 104 คน และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 2 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2532 ได้รับกลับคืนมา และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 79 ชุด คิดเป็นร้อยละ 75.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS - Statistical Package for the Social Sciences) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักศึกษา วบอ. และข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุด วบอ. วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของสารนิเทศ รูปแบบ ภาษา ความทันสมัย และแหล่งของสารนิเทศ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการให้คะแนนคำตอบถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 - 4.00 หมายถึง ความต้องการและการใช้สารนิเทศมากที่สุด (มส)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56 - 3.55 หมายถึง ความต้องการและการใช้สารนิเทศมาก (ม)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.56 - 2.55 หมายถึง ความต้องการและการใช้สารนิเทศปานกลาง (บก)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง .56 - 1.55 หมายถึง ความต้องการและการใช้สารนิเทศน้อย (น)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0 - .55 หมายถึง ไม่ต้องการใช้สารนิเทศเลย/น้อยที่สุด (นส)

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการและการใช้สารนิเทศ ระหว่างนักศึกษา วบอ. ฝ่ายทหารกับนักศึกษา วบอ. ฝ่ายพลเรือน วิเคราะห์และทดสอบโดยการหาค่า t (t - test)

นักศึกษาฝ่ายพลเรือน จำแนกหน่วยงานได้ 14 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักนายกรัฐมนตรี	3 คน
2. กระทรวงการคลัง	1 คน
3. กระทรวงการต่างประเทศ	1 คน
4. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1 คน
5. กระทรวงคมนาคม	2 คน
6. กระทรวงพาณิชย์	1 คน
7. กระทรวงมหาดไทย	8 คน
8. กระทรวงยุติธรรม	1 คน
9. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน	1 คน
10. กระทรวงศึกษาธิการ	2 คน
11. กระทรวงสาธารณสุข	1 คน
12. กระทรวงอุตสาหกรรม	1 คน
13. ทบวงมหาวิทยาลัย	2 คน
14. ส่วนราชการอิสระ (สำนักพระราชวัง)	1 คน
รวม	26 คน

ส่วนที่ 2 ความต้องการใช้สารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจในส่วนนี้ประกอบด้วย

- 2.1 สาขาวิชาของสารนิเทศที่ต้องการใช้
- 2.2 รูปแบบของสารนิเทศที่ต้องการใช้
- 2.3 ภาษาของสารนิเทศที่ต้องการใช้
- 2.4 ความทันสมัยของสารนิเทศที่ต้องการใช้
- 2.5 แหล่งสารนิเทศที่ต้องการใช้